

СЕРТИФІКАЦІЙНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Час виконання – 180 хвилин

Робота складається з трьох частин. Частина 1 містить 33 завдання різних форм з української мови. Частина 2 містить 24 завдання різних форм з української літератури. Відповіді на завдання частин 1 і 2 Ви маєте позначити в *бланку А*. Частина 3 передбачає написання власного висловлення в *бланку Б*.

Результат виконання завдань частин 1 і 3 буде зараховано як **державна підсумкова атестація**.

Результат виконання **всіх** завдань сертифікаційної роботи буде використано під час **прийому до вищих навчальних закладів**.

Інструкція щодо роботи в зошиті

1. Правила виконання зазначені перед завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланків відповідей

1. *Добланків А і Б* записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені відповіді в *бланку А* вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в *бланку А* відповідь неправильно, можете виправити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

5. Виконавши завдання частини 3 в зошиті, акуратно запишіть його в *бланк Б*.
6. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених у *бланку А*, та якості написання власного висловлення в *бланку Б*.

Ознайомившись з інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 16.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці *бланка А* так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
X														

Бажаємо Вам успіху!

Частина 1
Українська мова

Завдання 1–10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

1. НЕМАЄ лексичної помилки в рядку
А перший дебют
Б головний лейтмотив
В ефективний метод
Г дивний парадокс
2. Спільнокореневим до слова *водити* є слово
А водень
Б водночас
В водевіль
Г водійський
3. Пунктуаційну помилку допущено в рядку
А Щасливий і веселий він глянув на високе небо.
Б Важка від насіння, низько нахилилася жалка кропива.
В Дорога повела в порослі густими лісами гори.
Г Налякані незнайомими звуками, коні прями вухами.
4. Синонімом до слова *заяложений* є
А закладений
Б закинутий
В забруднений
Г загальноприйнятий
5. На третій склад падає наголос у слові
А каталог
Б завдання
В феномен
Г камбала
6. Буквосполучення *-ств-* на місці пропуску треба писати в обох словах рядка
А гончар..о, коза..о
Б брат..о, боягу..о
В агент..во, убо..о
Г пта..о, товари..о

Прочитайте текст і виконайте завдання 7–10.

(1)Леся Українка завжди прагнула не/звичайної *краси* та спокою *душі* й шукала їх не лише в рідній Україні, а й у Грузії. (2)До речі цей край вона [...] завдяки грузинському студенту Нестору, який квартирував у будинку Косачів у Києві. (3)Леся навчала його французької та *любові* до України, а він її – грузинської та любові до Грузії. (4)Життєвий шлях Лесі Українки нагадує не/суцільне тло, а різнокольорові *шматочки* скла – новоград-волинський, київський, грузинський, італійський, єгипетський. (5)Це сходинки до творчої вершини й до не/оборотної вічності, що скріплені ниткою одного не/повторного життя.

7. Пунктуаційну помилку допущено в реченні
А першому
Б другому
В четвертому
Г п'ятому
8. У ролі означення в тексті виступає іменник
А краси
Б душі
В любові
Г шматочки
9. Окремо в тексті треба писати сполуку слів
А не/звичайної
Б не/суцільне
В не/оборотної
Г не/повторного
10. На місці пропуску в другому реченні має бути слово
А впізнала
Б визнала
В вигадала
Г вподобала

Завдання 11–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А! Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

11. Літеру *й* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
А баталь..он, сер..озний, с..омга
Б фе..ерверк, бо..овий, буль..он
В кур..озний, гост..овий, лось..он
Г шампінь..он, фе..ерія, сень..ор
Д зна..омство, кань..он, кра..овий
12. Закінчення *-ий* має прикметник, утворений від слова
А природа
Б дорога
В вечір
Г зовні
Д завтра
13. НЕПРАВИЛЬНО побудовано словосполучення на позначення часу
А десять (хвилин) на десяту
Б чверть по одинадцятій
В третя година десять хвилин
Г за п'ять (хвилин) шоста
Д без п'ятнадцяти десять

14. Правил уживання великої літери дотримано в усіх рядках, ОКРІМ
- А езопова мова, бульвар Академіка Вернадського
 - Б Декларація прав людини, сузір'я Великий Віз
 - В Національна опера України, Нобелівська премія
 - Г гора Ай-Петрі, кінофільм «Поводир»
 - Д День соборності, Шекспірівський стиль
15. Правильно утворено всі форми дієприкметників у рядку
- А лежачий, посивілий, побачений, оформлений
 - Б накреслений, зшитий, нафарбований, помолодівший
 - В зацікавлений, роблячий, уславлений, змарнілий
 - Г розвалений, потемнівший, палаючий, знайдений
 - Д зцілений, випечений, забутий, посміхаючийся
16. Правильно вжито прийменник у всіх рядках, ОКРІМ
- А тричі на місяць, на знак нашої дружби
 - Б модне пальто по коліна, по останній моді
 - В виконати за наказом, за всіма правилами
 - Г близько п'ятої години, близько двох тонн
 - Д ласий до меду, беручий до науки
17. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка
- А жук, важко, подружці
 - Б пошана, молишся, наш
 - В вираз, зять, записник
 - Г хоробрий, кігті, поріг
 - Д сім, невістці, веснянка
18. Прочитайте розмову (*цифри позначають номери реплік*).
- (1) Тимофію, поклич на репетицію наших «співунів».
 - (2) Добре, Олено Петрівно, а о котрій актова зала буде вільною?
 - (3) Треба з'ясувати в нашого координатора. Артуре, коли можна провести репетицію?
 - (4) Хвилинку, наберу нашого ді-джея. Олексіє, наші хочуть у залі поспівати, о котрій зручно? Добре, дякую. Сказав, що після четвертої.
 - (5) Ольго, Галю, Юрію, «співоче поле» для вас буде вільним після четвертої, не запізниться!
- НЕПРАВИЛЬНО утворено форму кличного відмінка в репліці
- А 1
 - Б 2
 - В 3
 - Г 4
 - Д 5
19. Окремо треба писати всі прислівники в рядку
- А неждано/негадано, раз/у/раз, рано/вранці
 - Б сам/на/сам, без/кінця/краю, на/прикінці
 - В до/побачення, кінець/кінцем, на/щастя
 - Г хтозна/звідки, усього/на/всього, до/пізна
 - Д по/рідному, на/вприсядки, віч/на/віч

20. Прочитайте речення.

В образі ... вбачаємо схожість із красунчиком ... – героєм роману ...

Граматично правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- А Степана Радченко, Жорж Дюруа, Гі де Мопассана
- Б Степана Радченко, Жоржем Дюруа, Гі де Мопассан
- В Степана Радченка, Жоржем Дюруа, Гі де Мопассан
- Г Степана Радченка, Жоржем Дюруа, Гі де Мопассана
- Д Степана Радченка, Жорж Дюруа, Гі де Мопассана

21. Відокремленою обставиною можна замінити підрядну частину в реченні

- А Якщо ти прагнеш здобути перемогу, друзі повинні бути поруч.
- Б Водій загальмував на перехресті, щоб ми швидко вийшли з машини.
- В Коли ми зійшли на ту гору, керівник групи дав команду перепочити.
- Г Коли Назар думає про осінь, у його уяві виринають жовті листочки.
- Д Я біг досить-таки повільно, бо відчував страшну втому в ногах.

22. Прочитайте речення.

Як ви знаєте(1) перпетуум-мобіле – це вічний двигун(2) над винаходом якого(3) людство довго билосся(4) аж доки не усвідомило неможливість такого пристрою(5) зважаючи хоча б на третя та закони механіки.

Кому треба ставити на місці всіх цифр, ОКРІМ

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

23. Правильно розставлено розділові знаки при прямиї мові в реченні

- А «Може, у цій лісовій хатинці ховається зараз Мавка» – подумалось мені.
- Б Мені сказав розумний садівник: «Коли пересаджуєш дерево, роби це з любов'ю».
- В «Краса і мудрість – писав Еріх – не розкіш, не привілей, а радість, дарована всьому світу».
- Г Мирослав Дочинець радить – «Не виставляй напоказ усе, що маєш, – завтра вже нікого не здивуєш».
- Д «Стерегти ліс», – сказав Харитон – «треба не рушницею, а любов'ю».

У завданнях 24–28 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в бланку А комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

24. Доберіть до кожного фразеологізму антонім.

	<i>Фразеологізм</i>		<i>Антонім</i>	
1	очей не відведеш	А	через пень-колоду	
2	вискочити на сухе	Б	за тридев'ять земель	1
3	голки не підточиш	В	хоч голки збирай	2
4	палицею кинути	Г	потрапити в павутину	3
		Д	з душі верне	4

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Доберіть приклад до кожного випадку вживання тире.

Приклад речення

- 1 Десь недалеко вдарив грім – луна котилася глухо, грізно, довго.
- 2 Ні талановитий учень, ні досвідчений учитель, ні сивий академік – ніхто не може знати всього бодай з окремого питання будь-якої науки.
- 3 Моя мати – наївність, тиха жура і добрість безмежна.
- 4 Розмалюю я половину героїв у позитивні тони, а половину – у негативні, як це наймодніше зараз.

Випадок уживання тире

- А тире при відокремленому означенні
- Б тире в складному безсполучниковому реченні
- В тире на місці пропущеного члена речення
- Г тире при однорідних членах речення
- Д тире між підметом і присудком

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Доберіть приклад до кожного виду складного речення.

Вид складного речення

- 1 складносурядне
- 2 складнопідрядне
- 3 безсполучникове
- 4 з різними видами зв'язку

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Приклад речення

- А Стояла ніч, красива, мов Кармен, червоні й чорні міряла троянди.
- Б Іронія – це блискавка ума, яка освітить всі глибини смислу.
- В Візьми від життя все, що зможеш, і воно засяє всіма барвами.
- Г Зіграй мені мелодію любові і обернеться хай на щастя розпач!
- Д Завалились мости кам'яні – подорожні шукають веселку.

27. Установіть відповідність між видом односкладного речення та його прикладом.

Вид односкладного речення

- 1 означено-особове
- 2 неозначено-особове
- 3 безособове
- 4 називне

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Приклад речення

- А Між тобою й мною – семизначний код...
- Б Курна дорога, приспана туманом...
- В З якого краю до тебе, сонце, підійти?
- Г Шукай в телефоні мій слід, цілуй у вікно мої губи...
- Д Десь поруч співали ніжно, щемливо.

28. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (*цифра позначає наступне слово*).

(1) Дивно, (2) що дуже часто ми дозволяємо (3) собі ставати рабами власного егоїзму, (4) невже таки невіправна природа людська?

- А частка
- Б сполучник
- В прийменник
- Г прислівник
- Д займенник

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Читання й аналіз тексту

Завдання 29–33 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Прочитайте текст (цифри в дужках позначають номери рядків)
і виконайте завдання 29–33.

Кіберцькування в мережі: віртуальності настав кінець

(1–4) *Кіберцькування – це переслідування людини через Інтернет, наприклад, коли користувачеві надсилають погрози, поширюють про нього плітки чи якісь фото з ним, розміщують образливу інформацію або пишуть повідомлення принизливого змісту.*

-1-

(5–8) Зазнавати кіберцькування можуть як дорослі, що стають жертвами переслідування з боку колег або просто онлайн-друзів, так і діти. Згідно з дослідженнями, найбільш уразлива група для будь-якого виду цькування – це молодь 11–16 років.

(9–14)...Приходить дитина зі школи, а на її сторінку у Facebook від різних, інколи зовсім не знайомих людей надійшло 43 повідомлення образливого змісту. У неї німіють руки, блідне обличчя. Вона хапається за телефон... А там – Viber, Twitter, і звідусюди сиплються неприємні шпичаки, лунають погрози... Це найгірший варіант. Частіше переслідують менш жорстоко, наприклад, насміхаються з якоїсь конкретної події чи вади зовнішності. Та з будь-чого. Причин – мільйон.

-2-

(15–21) Небезпека в тому, що, на відміну від звичайного цькування, гноблення в Інтернеті не припиняється. Від нього не сховатися вдома, у школі чи на роботі. Користувач увесь час на очах. Якщо заблокувати кривдників у всіх можливих соціальних мережах, то й це не зупинить їх від продовження нападів на людину серед знайомих або її онлайн-друзів. Навіть видаливши всі свої профайли (облікові дані) на Gmail, у Facebook, Twitter, Skype, Viber (де там ще зараз найчастіше реєструються?), особа не врятується. Утеча не допоможе позбутися переслідувачів.

(22–28) Як показує статистика Центру досліджень кіберцькування, у США 81 % респондентів має ілюзію, що від віртуального переслідування простіше втекти, ніж від цькування в реальному житті. Насправді ж переслідування в мережі всепроникне, не те що неприємності від кількох знайомих у школі чи в університеті або від колег на роботі: по-перше, у нього необмежена аудиторія; по-друге, воно створює ефект присутності кривдників усюди, на кожному електронному пристрої, який в особи є.

-3-

(29–32) Згідно зі статистичними даними, зібраними в Сполучених Штатах, щонайменше половина опитаних молодих людей зазнавала цькування онлайн, 11 % сказали, що їхні фото, які містили елементи компромату, викладали в Інтернет інші люди, 33 % стикалися з погрозами, 55 % були свідками переслідування.

(33–39) Найстрашнішим є те, що 95 % (!) свідків онлайн-цькування нічого не зробили, щоб зупинити його. У соціальній психології цей феномен пояснюють

ефектом «пасивного спостерігача». Очевидці надзвичайної ситуації чи насильства не намагаються допомогти постраждалому, залишаючись осторонь. Цікаво, що чим більше осіб спостерігає за ситуацією, тим менше шансів, що хтось допоможе жертві. Емма Шорт вважає, що ця особливість людської психології – головна перешкода на шляху приборкання кіберцькування.

(40–43) У мережі ефект спостерігача ускладнений тим, що, незважаючи на масштаби цькування, усім здається, що, якби це було щось справді серйозне, хтось неодмінно б відреагував. Важливо пам'ятати, що цей «хтось» – це сама людина, яка не покладається на небайдужість інших.

(44–48) Після того як Тайлер Клементі, студент Університету Ратжерс у Нью-Джерсі, стрибнув з мосту Джорджа Вашингтона через те, що з нього знущалися в Інтернеті, свою стурбованість проблемами кіберцькування висловили американські чиновники на всіх рівнях, а співачка Мадонна присвятила хлопцеві кілька музичних композицій.

-4-

(49–53) У США вже роками ведуть серйозну суспільну дискусію щодо онлайн-цькування й запровадження законів про відповідальність за участь у таких «кампаніях». Але передусім потрібна цілеспрямована просвітницька робота: необхідно привертати увагу людей до того, наскільки це серйозно, ділитися історіями про кіберцькування й постійно пам'ятати про ефект «пасивного спостерігача».

(54–57) В Інтернеті цей ефект підсилений тим, що люди схильні сприймати онлайн-простір як гру, тому не трактують серйозно те, що там відбувається. Насправді ж «game over»: віртуальність закінчилася. Усе в мережі абсолютно реальне, у тому числі й трагедії внаслідок кіберцькування.

За Є. Кузнєцовою

29. З тексту зрозуміло, що подоланню кіберцькування може сприяти все, ОКРІМ
- А проведення постійної й активної просвітницької роботи щодо цього
 - Б формування в людей сприйняття кіберпростору як реальності
 - В заборона користування соцмережами в навчальних закладах
 - Г ухвалення законодавчих актів, що врегулюють поведінку в мережі
30. Більша небезпека цькування в мережі порівняно з іншими його формами зумовлена всім, ОКРІМ
- А кіберцькування в Інтернеті не припиняється
 - Б від кіберцькування простіше втекти
 - В кіберцькування всепроникне
 - Г за кіберцькування необмежена аудиторія
31. У тексті НЕМАЄ мікротеми
- А масштаби й різноманітні прояви кіберцькування
 - Б потреба відповідальної поведінки користувачів в Інтернеті
 - В психологічні передумови живучості кіберцькування
 - Г спеціальні комп'ютерні програми для боротьби з кіберцькуванням

32. Мета тексту –

- А привернути увагу широкого кола людей до дійсно гострої й страшної проблеми кіберцькування.
- Б поінформувати про масштаби цькування в соціальних мережах у Сполучених Штатах Америки.
- В попередити про ризики активного долучення молоді й людей старшого віку до кіберпростору.
- Г спонукати владні структури до вирішення проблем «негативної» активності користувачів Інтернету.

33. Редактор вирішив поділити текст на змістові частини й дати одній із них назву «Моя хата скраю». Цей заголовок доцільно розмістити на місці цифри

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

Частина 2 Українська література

Завдання 34–53 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

34. До фольклорних належать обидва твори в рядку

- А «Ой Морозе, Морозенку» та «Бджола та Шершень»
- Б «Віють вітри» та «Ой летіла стріла»
- В «Дума про Марусю Богуславку» та «Маруся Чурай»
- Г «Чи не той то хміль...» та «Повість минулих літ»
- Д «Засвіт встали козаченьки» та «Слово про похід Ігорів»

35. Порівнює свободу із золотом ліричний герой вірша

- А «De libertate»
- Б «Всякому місту – звичай і права»
- В «Contra spem spero!»
- Г «Стилет чи стилос?»
- Д «О слово рідне! Орле скутий!..»

36. Чудесну зброю для Енея, яку «і куля не бере», викував

- А Меркурій
- Б Еол
- В Плутон
- Г Вулкан
- Д Бахус

37. Максим Залізник та Іван Гонта є персонажами твору

- А Івана Котляревського
- Б Панаса Мирного
- В Івана Франка
- Г Григорія Квітки-Основ'яненка
- Д Тараса Шевченка

38. *«Його вчинки відчайдушні й непередбачувані, неймовірні, суперечливі: то він, шибайголова й паливода, викрадає наречену Сомка, то йде на смерть заради визволення гетьмана з темниці...»* – сказано про
- А Івана Брюховецького
 - Б Кирила Тура
 - В Петра Шраменка
 - Г Матвія Гвинтовку
 - Д Михайла Череваня
39. Звістка про загибель Якова де Бальмена, друга автора, стала поштовхом до написання твору
- А «Чорна рада»
 - Б «Кавказ»
 - В «Гайдамаки»
 - Г «Мойсей»
 - Д «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»
40. За родовою ознакою драматичним є твір
- А «Мартин Боруля»
 - Б «Земля»
 - В «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
 - Г «Тіні забутих предків»
 - Д «Маруся»
41. Видає себе за Хруща, Хрущова, Притику герої твору «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
- А Василь Порох
 - Б Чіпка Варениченко
 - В Максим Гудзь
 - Г Іван Вареник
 - Д Грицько Чупруненко
42. Сповідь ліричного героя коханій, яка згордувала його почуттями, – це провідний мотив твору
- А «Задивляюсь у твої зіниці...»
 - Б «Чого являєшся мені у сні?..»
 - В «Contra spem spero!»
 - Г «Блакитна Панна»
 - Д «Чари ночі»
43. Занепад споконвічної важливої ролі батька в українському суспільстві, руйнування традиційних підвалин життя селянства в пореформену добу зображено у творі
- А «Маруся»
 - Б «Кайдашева сім'я»
 - В «Мартин Боруля»
 - Г «Чорна рада»
 - Д «Наталка Полтавка»
44. Біблійний мотив каїнового гріха відчутний у творі
- А «Енеїда»
 - Б «Мойсей»
 - В «Земля»
 - Г «Я (Романтика)»
 - Д «Маруся»

45. Сонетом є твір

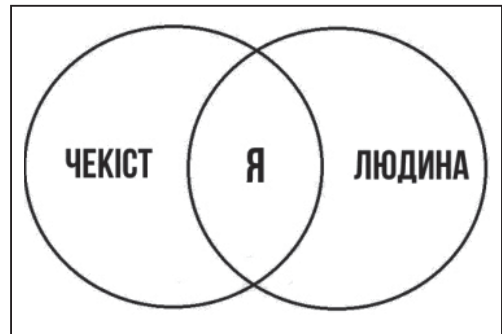
- А «Київ – традиція»
- Б «De libertate»
- В «Contra spem spero!»
- Г «Стилет чи стилос?»
- Д «Страшні слова, коли вони мовчать»

46. У «Лісовій пісні» слова Лукаша про солов'їв, що *«вже не щебечуть, не тьохкають, як завжди, а співають: “Цілуй! Цілуй! Цілуй!”*», перегукуються з рядками вірша

- А «Чого являєшся мені у сні?..»
- Б «Ви знаєте, як липа шелестить...»
- В «Молюсь і вірю. Вітер грає...»
- Г «О панно Інно...»
- Д «Чари ночі»

47. На рисунку схематично зображено проблему морального вибору

- А комунара Андрюші
- Б дегенерата
- В доктора Тагабата
- Г главковерха чорного трибуналу
- Д теософа

48. *«Але картиною над картинами була картина страшного Божого суду, що їй мати купила за курку на ярмарку на страх лютим своїм ворогам – бабі, дідові і батькові. Вона була така страшенна й разом з тим повчальна, що на неї боявсь дивитися навіть Пірат...»* – згадує оповідач твору

- А «Тіні забутих предків»
- Б «Кайдашева сім'я»
- В «Зачарована Десна»
- Г «Дитинство»
- Д «Земля»

49. У рядку

Любові усміх квітне раз – ще й тлінно

основним художнім засобом є

- А метафора
- Б порівняння
- В тавтологія
- Г паралелізм
- Д гіпербола

50. *«Соню, сходи до неї і скажи, що я послав їй, як співав на ярмарках Зінківських бандуристочка сліпий, послав три зозулі з поклоном, та не знаю, чи перелетять вони Сибір несходиму, а чи впадуть од морозу...»* – пише додому герой твору

- А Олеса Гончара
- Б Валер'яна Підмогильного
- В Олександра Довженка
- Г Григора Тютюнника
- Д Юрія Яновського

51. Різдвяну містерію, де давні волхви перетворюються на сусідських дядьків-лемків, які принесли до хати традиційну святкову хлібину, змалював

- А Олександр Олесь
- Б Микола Вороний
- В Павло Тичина
- Г Максим Рильський
- Д Богдан-Ігор Антонич

52. *Там дивний ліс зітхає ароматом
І весь дзвенить од гімнів п'яних птиць,
Співа трава, ніким ще не зім'ята,
І вабить сном солодких тасмниць –*

таким уявляє ідеальний світ мистецтва ліричний герой вірша

- А «Молюсь і вірю. Вітер грає...»
- Б «О земле втрачена, явися!..»
- В «Стилет чи стилос?»
- Г «Задивляюсь у твої зіниці...»
- Д «Страшні слова, коли вони мовчать»

53. Рядки Івана Андрусяка

*лузає сім'я плодить бацили
ходить по колу лається ямбом
я не приніс тобі славу і силу
тільки маленьку жовту троянду*

передають хаос світовідчуття, емоційний стан сучасної людини, які характерні для літератури

- А сентименталізму
- Б імпресіонізму
- В неоромантизму
- Г неокласицизму
- Д постмодернізму

У завданнях 54–57 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в бланку А комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

54. Поєднайте епізоди одного твору.

Епізод твору

- 1 Еол улаштує шторм на морі
- 2 доньку-покритку виганяють з дому
- 3 лицарський поєдинок за Лесею Череванівну
- 4 брати обговорюють дівчат на виданні

А Б В Г Д

1				
2				
3				
4				

Епізод твору

- А пани Польські покріпачують Піски
- Б вибори гетьмана в Ніжині
- В гостювання героя в царя Латина
- Г зустріч дівчини з офіцером-кривдником
- Д невістка йде на прощу до Києва

55. Співвіднесіть рядки, що належать одному авторові.

<i>Поетичні рядки</i> 1 «Маю я святе синівське право З матір'ю побуть на самоті...» 2 «Зимовий вечір. Тиша. Ми. Я Вам чужий – я знаю...» 3 «Людей мільярди і мільярди слів, а ти їх маєш вимовити вперше!..» 4 «Чому ж стоїш без руху ти, Коли весь світ співає?..»	<i>Поетичні рядки</i> А «Остання в світі казка сидить під образами. Навшпиньки виглядають жоржини через тин...» Б «Сьогодні усе для тебе – Озера, гаї, степи...» В «В житті мене ти й знать не знаєш, Ідеш по вулиці – минаєш...» Г «На кого завзявся Каїн? Боже, покарай!..» Д «Співочий грім батьків моїх, Дітьми безпам'ятно забутий...»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

56. Установіть відповідність між уривком із твору та справжнім прізвиськом його автора.

<i>Уривок із твору</i> 1 «У 1921 році почав працювати в газеті “Вісті” перекладачем. Перекладав я, перекладав, а потім думаю собі: “Чого я перекладаю, коли ж можу фейлетони писати! А потім – письменником можна бути. Он скільки письменників різних є, а я ще не письменник”...» 2 «Поминув свою землю, навіть не глянув на неї... Далі та далі... Уже смеркло, як дійшов він до Пісок... З неба блищали ясні зорі; по селу то там, то там світилося в невеличкі віконця світло; а в Гальчинім шинку топилось у печі...» 3 «Там ішла моя мати з похиленою головою. Я відчував: пахне м'ятою. Я гладив її милу голову з нальотом сріблястої сивини. Але раптом переді мною виростала загірنا даль. Тоді мені знову до болю хотілося впасти на коліна й молитовне дивитися на волохатий силует чорного трибуналу комуни...» 4 «Губернський секретар, ще й регістратор?!.. Якраз для нашої Марисі жених, а за придане нехай не турбується. Скажи, щоб приїздив. Коли хоче, то нехай на наших же конях і приїде, я його і звідціля одвезу в город на своїх. Побалакай з ним...»	<i>Справжнє прізвисько автора</i> А Іван Тобілевич Б Іван Левицький В Микола Фітільов Г Павло Губенко Д Панас Рудченко

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

57. Визначте, про якого митця йдеться у висловлюванні.

	<i>Письменник</i>		<i>Висловлювання</i>
1	Панас Мирний	А	<i>«Чим він був для України, для розвою її громадського та духового життя, се відчуває кожний, хто чи то бачив на сцені цього батька українського театру, чи хоч би лише читав його твори...»</i>
2	Андрій Малишко	Б	<i>«Зараз уявляю собі Вас, як, сидячи за столом, плетете сітку – мотузяну на рибу й словесно – на людські душі. Коли б та сітка плелася довше, може, ми мали б не одну ще таку гарну річ, як “Мойсей”...»</i>
3	Валер'ян Підмогильний	В	<i>«Пізніше, коли тільки доводилося читати його нові поезії, де він оспівував матір, чи слухати “Пісню про рушник”, щоразу поставав мені перед очима образ цієї славної обухівської жінки у святковій вишиваній сорочці...»</i>
4	Іван Карпенко-Карий	Г	<i>«У його творчості поєдналися дві тенденції розвитку українського реалізму: соціальна й психологічна; саме це дало змогу письменнику розширити дослідницький аспект сутності людини в умовах національної та соціальної неволі...»</i>
		Д	<i>«Сюжет “Міста“ дуже простий, як, власне, і годиться бути сюжетові, – історія кар'єри молодика в нових для нього обставинах, формування людини в життєвих і любовних пригодах...»</i>

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Частина 3 Власне висловлення

58. Прочитайте наведений текст.

Жалість до себе хоч раз відчував кожен із нас. Хтось поплаче з горя, потім заспокоїться й повернеться до активного життя, а дехто, навпаки, призвичаїться до постійного скигління й, замість підвестися з колін і долати негаразди, звинувачує всіх, окрім себе. Кожна людина, зрештою, сама вирішує, ким бути – жертвою чи переможцем.

Викладіть Ваш погляд на проблему:

Як потрібно реагувати на виклики, перед якими нас ставить життя?

Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі аргументи, що найкраще підтвердять Вашу думку. Проілюструйте Ваші міркування посиланнями на приклади з художньої літератури чи інших видів мистецтва (зазначте автора й назву твору, укажіть на проблему, порушену митцем, художній образ, через який проблему розкрито, наведіть цитату з твору тощо), історичними фактами або випадками з життя. Не переказуйте змісту художнього твору, не давайте повної характеристики образів. Сформулюйте висновки.

Роботу запишіть на бланку **Б**. У разі потреби використовуйте чернетку наприкінці зошита.

Увага! Роботу, що не відповідає темі власного висловлення, буде оцінено в 0 балів.
Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів

Lined writing area consisting of 30 horizontal lines.